

BRASSÓI LAP.

Megjelenik e' lap minden héten kétszer: hétfőn és csütörtökön. Ára félévre helyben 2 fr. postán 2 fr. 30. kr; negyedévre helyben 1 fr. postán 1 fr. 15 kr. Előfizethetni Brassóban a' kiadónál; egyébütt minden postahivatalnál.

Testvériség!

Testvéri szózatok

A' néptanítókhöz.

I.

A' zsarnokság, az önkény csak a' népek tudatlanságán és butaságán alapíthatja uralmát; a' szabadság díszes virágai az értelmesség fáján virulnak.

Melly nép természetadta jogait nem ismeri, az mi ösztönt sem érez védelmekre, annál kevésbé kivívásukra.

A' hol pedig az önkény — ha bár a' népnek csak egy része által is — megtörtetett és a' szabadság kivivatott, ott állandósága annál inkább biztosítottatik. mennél nagyobb azoknak a' száma, kik jogaik helyes gyakorlatát ismerik.

Hazánkban is, annyi tusák és veszélyek után, végül feltűnt a' szabadság, egyenlőség és testvériség hajnala. Hajnalát mondám; mert valódi országának megközelítéseis még sok munkáakerülend. A' munka azonban könnyű ott, hol a' munkások — munkásságuk szép célját megértve — fáradtságot nem ismernek.

A' népet az értelmesség e' fokára felemelni, mulhatlan feltétele hazánk jövő jólétének. És ki tehetné ezt jobban, mint ti kedves polgártársaim! kik legközvetlenebb barátai vagytok a' népnek; kiknek kezei alatt nőtt fel a' most már férfivá erősödött nemzedék; kiknek hinni 's kikbe bizni már annyi évek óta megtanult a' nép. Ragadjatok meg tehát minden eszközt, mi által a' fenérintett cél megközelítését előmozdíthatjátok.

Első, mire jelen körülményeinkben hazánk

legnagyobb szüksége van, és mire főleg jelen soraimmal figyelmeztetni kívánlak, a' haza védelme és megtartása. Rendületlenül kell tehát a' haza valamennyi fiainak a' megvédés, a' megtartás munkájához fogni és azt mind addig folytatni, míg a' fenyegető vész tart. Rendületlenül pedig csak úgy állandanak meg a' védők, ha a' hazaszeretet varázsa egygyé forrasztandja, és ha ügyünk szentségéről tisztán meg vannak győződve.

Mondjátok meg tehát a' falvaitakból kiinduló harcziaknak, hogy az igazságért, a' népek szent ügyeért, a' szabadságért kell harczba menniök. Harczolniok kell, hogy minden embernek meglegyen munkája után a' maga tulajdon vagyona; hogy ne legyen a' szegény a' törvény előtt alábbvaló, mint kiket a' sors bőséggel áldott meg; hogy lerontsák a' gátokat, mellyek elválasztják a' népeket és nem engedik, hogy egymást ölelhessék: tehát az egyenlőség és testvériség szent elveiért. És a' vitézek, kik, általatok így lelkesülve, az igazságért, melly védelmezi a' jogokat, a' törvény tiszteleteért, melly megerősíti a' társaság alapját, harczolni fognak. sziklafal gyanánt állandnak, mellyen keresztül nem hatand az ármány bár melly fegyvere.

Bóldog továbbá csak azon ország lehetvén, hol a' szeretetet irigység nem zavarja, hazánk törvényei az előjogokat eltörölték. Tanítsátok tehát a' népet, hogy istennek mindnyájan egyforma fiai lévén senki sem birhat olly jogokkal, mikkel másik embertársa nem bir; hogy minden kiváltság, melly egyik embernek születésénél fogva több jogot ad, mint a' másiknak, igazságtalan; mert isten emberek közt jogra nézve nem tesz különbséget.

Azonban beszédeitekben el ne felejtsetek a' népnek megmondani — és ez különösen a' székely népnél szükséges, mellynek folyó év elején Brassóba idézett követeit G e d e o n a' Galicziában 1846-ban történt istentelenségre bujtogatta volt — hogy az akkor még csupán nemesekből álló országgyűlés már a' mult évi márczius 15-kén tartott gyűlésében Kossuth Lajos indítványára a' nemesség adómentességét, a' robotot 's egyéb urbéri tartozásokat eltörölte. A' nemesség ez áldozata 's nemes elszántsága a' nép részéről méltánylást és testvéri hálát érdemel; mert e' pillanat óta e' szó alatt: nép már nem csak a' volt jobbágy értetik, hanem értünk mindnyájan, kik e' szabad hazában élünk minden különbség nélkül; e' nevet: nép büszkén magáénak vallja gróf, báró, nemes 's volt jobbágy, mert benne a' szabadság által mind testvérekké le-
vünk. —

Brassó maj. 1. Talán sehol az austriai rendszer — melly alatt az ember annál hivebb alattvaló volt, minél kevesebbet gondolkodott — olly termékeny földet nem bírt, mint Brassóban. Állításom békibizonyítására szolgáljanak a' következő adatok. Az idevaló német lap méltó nehezteléssel szólal fel az illetők abbéli hanyagsága miatt, miszerint a' követválasztás ügyében még semmi lépés nem történt, és az érdekeltek azt felelik, hogy ők mitsem tettek, mi parancsolva nem volt, és mindent megtettek, mi parancsolva volt. De kérдем én helyes eljárás-é egy városi hatóságtól és a' város képviselőitől mindenre parancsot várni? Ha jelen körülményekben parancs kívántatnék is a' követválasztás kieszközlésére, nem lehetne-é kívánni, hogy maga a' hatóság, magok a' képviselők a' rájuk bizott ügynek érdekében a' szükséges lépéseket megtegyék? A' haza, magának a' városnak érdeke nem kívánja-é, hogy a' törvényhozó testülettel követeink által is egybeköttetésben legyünk? Továbbá a' tanács, a' vidék és város képviselői vizözön előtti módon követeket választanak, kik a' város és vidék nevében Debreczenbe küldetnek a' város és vidék hódolatát a' magyarország kormányának megvinni. Nem lett volna-é helyesebb ez, egyébiránt dicsérendő és bizalmat mutató, lépést egy szélesb

alapon nyugvó választás által elintézni? Fogadom a' város és vidék legnagyobb része máig sem tudja, hogy követek indultak Debreczenbe, annál kevésbé, hogy miért indultak. Nyilvánosság a' szabadság és polgári jólétnek éltetője; nyilvánosság az uj kor kivivott nyereségeinek hordozója és táplálója; nyilvánosság érleli meg a' polgárságot is jogainak használatára. Azért Uraim, nyilvánosságot mindenek előtt és mindenben!

Lugosról folytatva tudósításait a' „Sieb. Bote“ levelezője april 22-ről írja, hogy Bem altábornagy april. 18-kán Káránsebesből — hol az nap reggel a' kitünőleg harezolókat érdemjelekkel, a' négy székelyt pedig, kik a' két ágyut elfoglalták, 200 pengő forinttal megjutalmazta — kiindult. Más nap reggel az előcsapat már Lugos előtt állott, hol az egyetlen egy lövés, melly egy elbujt kémlelő strázsa által történt, B. Apor Gergelyt ki vigyázatlanságból igen előnyomult volt, az egész seregnek fájdalmára földre terítette. A' gyáva császári őrizet a' várost oda hagyván Temesvár felé szaladott, üldöztetve a' derék Vilmos huszárok által, kik a' szaladók közül számtalanokat elfogtak. Lugosról küldöttség jött Bem eleibe, maga a' város olly lelkesedéssel fogadta a' magyar sereget, minővel eddig egy város sem. Irja továbbá, hogy Bem a' magyarországi csapatokkal egyesülve a' Banatust épp ugy akarja kitisztázni és a' magyar korona részére biztosítani, mint Erdélyt. Fehérvár felé is már utban vannak a' hatvan fontos bombátvető ágyuk.

Brassó maj. 1. Tegnap következő örömhirt kaptunk: „Görgei vezérlete alatti Főseregünk N. Sarlónál april 19-én az ellenségnek 22,000-ból álló hadát — mellyet maga Velden vezérelt, meg és szétverte. Az ellenség vad bomlásban fut és üzetik. **Buda-Pest ismét miénk, az ellenség 24-kén kivonult.**

Igy Velden a' német bajnok, kire nemzeti seregeink megsemmisítése bízott távozni kénytetett Hunnia teréről és magával viszi a' magyar vitézség széttépte rablánczait. Éljen a' független szabadhon! Éljen az ország kormányzó! éljenek a' magyar vitéz seregek! Minden ki szabad hazáját szereti, ünnepet szentelend ezen örvendetes hirre!“ És a' brassóiak nem is késtek. Este vá-

rosunk I
diszesen
az itteni
a' minden
hatalmas
ért küzd
kán dörög
zászlóalj
sen képv
korszaká
lom mell
rosból a'
kül kivon
nem sok

— Ap
tája volt
rom szak
rom a' k
a' német
oláhot. V
di főhad
kapott le
rekkal á

— Az
ország k
sereget
ta. A' G
ugyan az
Kassa fe
döre fog
földön m

— Ok
logolni
mostansá
rint lehe
széna sz
hogy a'
katonána
ból tiszt
tudomás
lekről o

rosunk Buda-Pest visszafoglalásának örömhírére diszesen kivilágított. Másnap kilencz órakor pedig az itteni kat. templomhan hálaáldozat mutattatott bé a' mindenhatónak, ki hazánk feletti örökösét illy hatalmason nyilatkoztatja az igazság- és szabadság-ért küzdő magyar seregek győzelmeiben. A' vár fokán dörgő ágyuszó és a' templom előtt felállított zászlóalj hatalmas, léget rendítő tisztelgése tökéletesen képviselék a' magyar sereg, már fejlődésének első korszakábani, rettenetes erejét. Mi, kik a' Fekete-halom melletti csata után láttuk, mit teszen egy városból a' vidékén történt csata után puskalövés nélkül kivonulni, méltán várhatjuk, hogy az ellenség nem sokáig tapotandja hazánk szent földjét. —

Még mi ujság?

— April. 19-kén a' kolozsvári helyőrségnek csatája volt a' havasokon tartozkodó oláhokkal. Három szakasz ujoncz honvéd a' 70. zászlóaljból, három a' kolozsvári szabad csapatból és egy szakasz a' német legioból szét vert más fél ezernél több oláhot. Vezérök valami Noák nevű Carl-Ferdinándi főhadnagy. Az elestek egyikének tarisnyájában kapott levelekből kiviláglik, milly nevetséges álhírekkel ámitják még mindég az oláhokat.

— Az april. 22-kén tartott nemzetigyűlésben az ország kormányzója Kossuth Lajos a' magyar sereget 50,000 emberrel szaporittatni indítványozta. A' Galiczia felőli béütések meggátlására pedig ugyan azon nap az ősz Dembinskyt indították el Kassa felé. A' beütött Hammersteint bizonyosan kérdőre fogja vonni azon vakmerőségeért, hogy külföldön mer járni.

— Oláhországba szaladott polgáraink, hacsak gyalogolni nem akarnak, alig ha visszaérkezendének mostanság. A' multhéten visszajöttek állítása szerint lehetetlen szekerest kapni; részint a' zab és széna szükével, részint azzal mentegetik magukat, hogy a' magyarok — mint ők hallák — mindenkit katonának visznek. Azonban ide érkezett levelekből tisztán láthatni, hogy az idevaló dolgokról elég tudomásuk van, mert mióta az oroszok a' határszélekről odább nyomultak, már nem olly nehéz —

noha most is csak álutakon — leveleket oda juttatni. Nagyrészt tehát csak maguknak tulajdoníthatják, ha késedelmezésök által visszajövetelüket megnehezítik.

Felszólítás.

A' brassói magyar olvasó-községnek, de legfőleg az „olvasóegylet“ tagjainak tudomására adatik, miszerint a' megrendelt ujságlapok' megérkezével, mátol kezdve az olvasó-egyletháza is mindég nyitva, és a' tagok tetszésök szerint ottan bármidőkor olvashatnak. Szállás az ez előtti.

Brassó maj. 3-kán 1849.

Andrási József.

Körrendelet.

— Az előttem felmerült panaszok során értesülvén: miszerint a' felbőszített oláh rablók által okozott károk megtérítése eszközése körül némelly hatalmasabb károsultak aképp járnak el, hogy előre a' közönséget, vagy illető kártevőket fenyegetések és más erkölcsi kényszerítések által káraikat meghaladó összeg kifizetésére vagy kötelezésére erőszakolják, mi által egyfelől kimerítik az alapot, mellyből még más kevésbé hatalmas károsultak eleget vehetnének; másfelől pedig a' népet utolsó filéréig kizsarolva inségre juttatják; — ennél fogva a' folyó hó 10-dikéről 1565 1849 szám alatt kibocsátott szabályozó rendeletem erre vonatkozó 4-ik pontját oly értelemben rendelem a' hatósági előljárók által telyesedésbe vétetni: hogy minden eféle egyezkedések, a' kinevezett, vagy rögtön kinevezendő békebírák előtt és ezek közbejöttével történjenek 's ezen békebíráknak kötelességök leend lelkiismeretesen végire járni: hogy a' hitelesen bebizonyított kárt meghaladó összeg se ne fizettessék, se ne köteleztessék; — az ellenkezőleg eddig kötött, vagy ezután kötendő egyezkedések, ha ne talán telyesedésbe mentek is, érvényteleneknek nyilvánítatván, azok iránt illy értelembeni új eljárás lesz követendő. Kolozsvártt, aprilis 23-kán 1849.

Csány László,
országos teljhatalmu kormány biztos.

Körrendelet.

Az erdély-kerületi kincstári 's átalán minden közjövédelmi ügyek, 's az e' téreni ügyvezetés további állandó rendezéseig, 's addig is, míg a' most ideiglenes rendezés alá nem vétethetett közjövédelmi ágakra nézve is ideiglenesen rendelkezhetném, a' hivatali működés káros megakadásának elkerülése tekintetéből 's a' szeretett hon érdekében rendelem és határozam a' mint következők:

1-ör. Az eddigi kincstár tanács megszűnik.

2-ör. A' kincstár tanács helyébe a' só, harminczad és állodalmi uradalmi ügyek vezetésére ideiglenesen megannyi, egyenesen a' pénzügyministeriumtól, 's illetőleg tőlem, mint teljhatalmu fő országos biztostól függendő, 's illő segéd személyzettel és szükséges számú számolókkal ellátandó igazgatók állittatnak fel.

A' sőügy-igazgatást eddigi sőügy-igazgatósági segéd Gyujtó Lajosra, a' harminczad ügyét eddigi harminczadi felügyelőségi segéd Sala Farkasra, az állodalmi uradalmi eddigi kincstári titoknok Gyergyai Samura bizom, a' melléjük rendelt személyzettel ideiglenesen, némi kivételekkel ugyanazon hatósággal, mellyet eddig a' kincstár tanács gyakorlott.

3-ör. Ezen igazgatók székhelye további rendelésig Kolozsvár leend.

4-er. Tapasztalván, hogy némelly kormánybiztosok és hadiparancsnokságok az ezen igazgatók körébe vágó rendelkezésekkel, sőt kinevezésekkel is foglalkoztak, ezen beavatkozás ezutánra megszűnend.

5-ör. A' kincstár tanács irat- és fiscalis oklevéltárak Szebenből Kolozsvárra rendeltetnek.

6-ör. A' többi Szebenben volt kincstári hivatalosztályok a' rendezés békövetkeztéig Eder Károly kincstári tanácsnok főfelügyelése alatt Szebenben maradnak, és a' nevezett kincstári tanácsnok utján tőlem lesznek hivatalos függéssel.

7-er. Azon kincstári hivatalnokok és szolgák, kik Szebennek a' győzedelmes magyar sereg általi bevétele alkalmával az ellenséges sereggel, vagy azt előzőleg Oláhországba vonultak, és hivatali helyöket hűtlen elhagyták, vagy a' lázadó oláhság

1) Testvéri országot a néplani időről
2) Ungose Indosításó semmi.
3) Kolozsvári helyőrség családja az oláhság
Csányi Kőrmeny... az oláhság...
között hivatalaskodtak, vagy most hivatalaskodnak, úgy azok is, kik az igazságos ügy diadalával e' honnak szent földéről kikergetett osztrák császári katonai hatóságtól másnemű hivatalokat elvállaltak volt, hivatalaik- és fizetéseiktől felfüggesztetnek, 's minden ezekkel hivatalos közlekedés honárulás büntetése alatt tiltatik.

8-ör. Kik a' kincstári személyzetből, az általános amnestia kihirdetését megelőző időkre nézve a' hon elleni lázadásban részesek voltak, az amnestia jóvoltát csupán az illy lázadásbani részesedéssel érdemelt bünfenyítékre nézve élvezendik, de sem álladalmi hivatalban nem maradhatnak, sem álladalmi fizetést nem élvezendhetnek.

Ezen rendeletem és határozatom lehető legnagyobb nyilvánosságra hozandó.

Kolozsvárt, april. 20-kán 1849.

orsz. teljhatalmu kormánybiztos,
Csány László

Megsemmítési rendelet.

Minekutána a' Szász Antal nevére 1848-ik évi april. 1-én 3/172 l. 752 1848 szám alatt kiadott 120 ezüst forintról szóló bétáblázási könyvecskét valódi tulajdonosa elvesztette: mostani birtokosa ezennel törvényileg felszólittatik: azt egy évnek lefolyta alatt a' városi bíróságnak bémutatni, annak jogos birtoklását kimutatni; mert különben ezen bétáblázási könyv törvényileg semmi és érvénytelennek nyilvánittatik és a' takarékpénztárból ki fizetése annak fog itéltetni, a' ki e' hirdetményt és megsemmítést kérte. Brassó april. 30-kán 1849.

Brassónak városbírósa.

Mai számunkkal Kossuth Lajos az ország kormányzójának folyó év april. 14-kén mondott, néhány lelkes brassói polgártársink költségén nyomtatott, beszédjével kedveskedünk.

Kiadja és nyomatja Gött János.

Szerkeszti Veszely Károly.

- 1) 1849. Maj. 3. évf.
- 2) 1849. apr. 22.
- 3) 1849. apr. 19.
- 4) 1849. apr. 23.
- 5) 1849. apr. 20.